

Råd Stöd & Kunskapscenter

Stefan Balogh

BOSSE

Råd Stöd & Kunskapscenter

Det handlar om hur inte vad!

Eller praktiska lösningar i sexuella situationer

PÅ UPPDRAG AV
STOCKHOLMS
LÄNS LANDSTING

I samarbete med
Stockholms stad

Bosse råd, stöd och kunskapscenter

- Service och bostadsprojektet 1981
- Ekonomiskförening och Kooperativ sedan 1994
- Målgrupp: personer med fysisk rörelsenedsättning
- Avtal med Sthlms landsting
- Några kommuner: Sthlm, Lidingö, Sundbyberg, Norrtälje, Nacka
- Psykosocialt habilitering
- 16 anställda.
- Yrkesgrupper: administration, systemtekniker, socionom, jurist, specialpedagog, arbetsterapeut, sexolog, sjuksköterska

Diagnosgrupper på Bosse

- ALS, Artrogryphos, arm/benamputerad, cerebral pares, diabetes, Ehlers danlos syndrom, epilepsi, fibromyalgi, handskador, höft/knä plastik, hjärtproblem, hjärnskadad, ME, MS, muskelsjukdomar, osteoporosis imperfecta, parkinson, ryggmärgsbråck, ryggmärgsskada, reumatism, stroke.

Arbetsterapi – Sexologi

- ▶ Arbetsterapi syftar till att i första hand få tillbaka individen till ett fungerande aktivt liv utifrån de förutsättningar och förmågor som individen har. Arbetsterapeuten tränar, motiverar och inspirerar individen att klara av vardagen och se möjligheter i livet.
- ▶ Klinisk sexologi handlar om arbetet med olika slags sexuella problem, ofta benämnda som dysfunktioner. Problemen kan ses som uttryck för svårigheter i utvecklings-, mognads- eller åldrandeprocessen eller som en psykosocial eller medicinsk åkomma.

Sexuell hälsa

- Ett tillstånd av fysiskt, känslomässigt, mentalt och socialt välbefinnande i relation till sexualitet; Det är inte bara frånvaro av sjukdom, dysfunktion eller funktionshinder.

Sexuell hälsa kräver en positiv och respektfull inställning till sexualitet och sexuella relationer, liksom möjligheten att ha njutbara och säkra (information) sexuella erfarenheter, fria från tvång, diskriminering och våld.

För sexuell hälsa ska uppnås och upprätthållas, måste de sexuella rättigheterna för alla människor respekteras, skyddas och uppfyllas. (WHO)

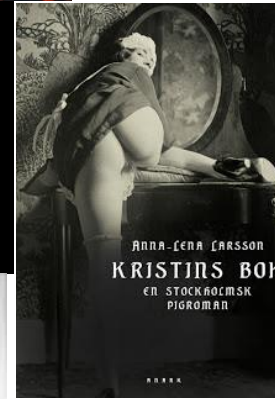
World Association for Sexual Health

Definition av sexualitet

- Sexualitet är en aspekt av att vara mänsklig. Sexualitet är en del av livet och omfattar kön, könsidentitet, roller, sexuell läggning (HBTQ), eroticism, njutning, intimitet och fortplantning.
- Sexualitet är upplevt och uttryckt i tanke, fantasi, önskan, tro, attityder, värderingar, beteende, praktisk tillämpning, roller och förhållanden. Sexualitet kan innehålla alla ovanstående dimensioner men alla behöver inte vara upplevda eller uttalade.
- Sexualitet är en interaktion av biologi psykologi, samhälle, ekonomi, politik, kultur, etik, juridik, historia, religion och andliga faktorer.

Sexualitet är en interaktion av biologi psykologi, samhälle, ekonomi, politik, kultur, etik, juridik, historia, religion och andliga faktorer.

Ur det centrala ämnesinnehållet i biologi:
Människans pubertet, sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar.

Fallexempel

- Krister 40år locked in syndrom- vill kunna onanera själv, kan röra sitt vänstra pekfinger.
- Jenny 79 reumatism, amputationn vä ben, stelop i fingerleder – onanera själv
- Eva 52 Stroke, högersidig förlamning – sexuell position för penetrerande samlag
- Lisa 26 hjärntumör förlamad hö sida oc Lo 30 Cp skada spastisk tetraplegi, vä sida fungerar bäst – oralsex samtidigt.
- Gustaf 78 stroke, hjärta – hur ta upp ämnet smeksex med ny partner, trött på penetrerande sex.
- Kalle 51 Muskeldystrofi, vill kunna vara den aktive i relation – oralsex och penetration

Vad är sex och Hur gör vi sex?

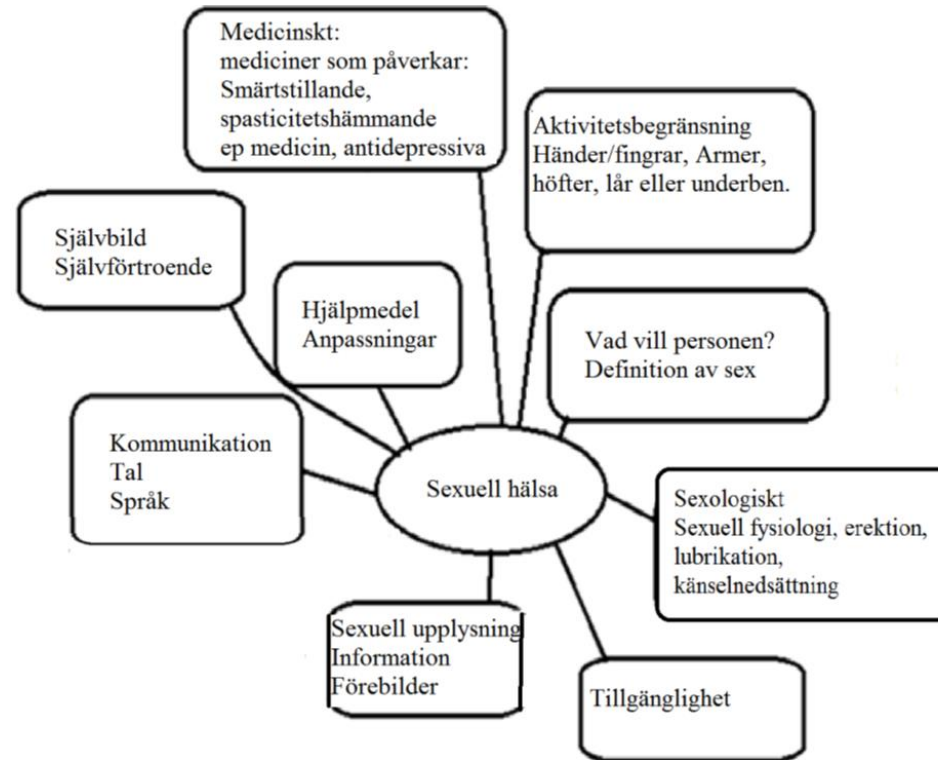
(ref. läkartidningen 2014;111)

- Vilken aktivitet, när, tid, plats, temperatur, partner(s).
- Kommunikation- *samtal, AKK, gester, mimik*
- Position - *lägesförändring*
- Transferering *Förflyttning*
- Manipulering- *finmotorik*
- Kalibrering- *tryck: lätt/hårt, mjukt/ fast*

Sexologiska konsekvenser vid olika fysiska diagnoser

- **Primär sexuell funktion**
- Nedsatt lubrikation
- Erektile dysfunktion
- Sexuell tillfredsställelse
- Nedsatt lust
- Orgasmsvårighet
- (ovanstående kan vara direkt konsekvens av läkemedel!)
- Rädsla
- **Sekundär sexuell funktion**
- Nedsatt hand/finger funktion
- Nedsatt muskelstyrka
- Värk/smärta
- Rädsla
- förflyttningssvårigheter
- Tidigare sexuell aktivitet

Arbetsmetod (min verktygslåda)

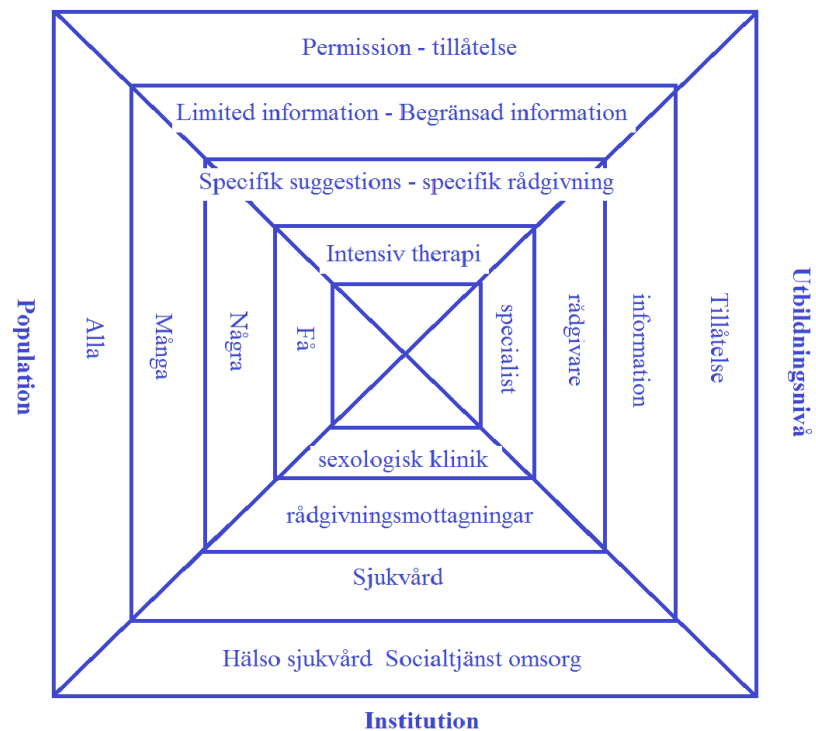

Vad är frågan och vems ansvar?

- Medicinskt / sexologiskt?
- Socialt accepterat?
- Aktivitetsbegränsning?
- Patient
- Sjuksköterska
- Läkare
- Arbetsterapeut
- Fysioterapeut
- Logoped
- Dietist
- Kurator

PLISSIT

Behandlingsstrategier

Råd Stöd & Kunskapscenter

Stefan Balogh

08-54488660

stefan.b@bosse-kunskapscenter.se

Leg. Arbetsterapeut

Sexolog

Konsulent på Bosse råd, stöd och kunskapscenter

Tidigare anställning som arbetsterapeut:

Riksgymnasiet – habilitering

Huddinge sjukhus (Neuro,

Reuma/ortoped)

Innan vården:

Harley Davidson mekaniker

PÅ UPPDRAG AV
STOCKHOLMS
LÄNS LANDSTING

I samarbete med
Stockholms stad